

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 11. lokakuuta 2023
(OR. en)

13994/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0234(COD)

AGRI 599
FOOD 72
ENV 1101
COMPET 971
SAN 578
MI 839
IND 523
CONSOM 353
ENT 212
CODEC 1822

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: Jätepuitedirektiivi – Elintarvikkeisiin liittyvät näkökohdat
– *Puheenjohtajavaltion ja komission tiedotusasia*
– *Keskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja ja kysymykset asiakohdassa mainitusta aiheesta neuvostossa (maatalous- ja kalastus) 23.–24. lokakuuta 2023 käytävän ministerien keskustelun ohjaamiseksi.

Jätepuitedirektiivi – elintarvikkeisiin liittyvät näkökohdat**– Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja**

Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa asetetaan tavoitteeksi puolittaa maailman elintarvikejätteen määrä henkeä kohti jälleenmyyjä- ja kuluttajatasolla vuoteen 2030 mennessä ja vähentää elintarvikehävikkiä tuotanto- ja toimitusketjussa, sadonkorjuun jälkeinen hävikki mukaan lukien, kestävän kehityksen osatavoitteen 12.3¹ mukaisesti.

Neuvosto totesi 28. kesäkuuta 2016 antamissaan päätelmissä², että ruokahävikin ja -jätteen vähentäminen on maailmanlaajuinen haaste, joka vaatii globaaleja, alueellisia ja paikallisia toimia, ja kehotti jäsenvaltioita vahvistamaan sitoumuksensa saavuttaa kestävän kehityksen osatavoite 12.3. Lisäksi se kehotti komissiota toteuttamaan aloitteita, muun muassa ruokahävikin ja -jätteen ehkäisemisen integroimiseksi paremmin koko arvoketjussa.

Vuonna 2008 annetussa jätepuitedirektiivissä³ vahvistetaan jätehuoltoon EU:n tasolla liittyvät peruskäsitteet ja -määritelmät. Sitä muutettiin vuonna 2018 direktiivillä (EU) 2018/851, jolla jäsenvaltiot veloitettiin kehittämään elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia erityisohjelmia osana niiden jätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia ohjelmia.

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>.

² 10730/16.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta.

Komissio toimitti 5. heinäkuuta 2023 Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksen jätepuitedirektiiviin tehtävistä lisämuutoksista, mukaan lukien oikeudellisesti sitovat tavoitteet elintarvikejätteen vähentämiseksi. Tämä on yksi Pellolta pöytään -strategiassa esitetyistä sitoumuksista. Ehdotuksella pyritään myös edistämään EU:n ja sen jäsenvaltioiden sitoutumista kestäväen kehityksen osatavoitteen 12.3 saavuttamiseen.

Ehdotuksessa määritellään jäsenvaltioille seuraavat elintarvikejätteen vähentämistavoitteet, jotka on saavutettava 31. joulukuuta 2030 mennessä:

- Jalostus- ja valmistusvaihe: 10 prosenttia verrattuna vuonna 2020 syntyneeseen määrään.
- Vähittäismyynti ja jakelu, ravintolat ja ravitsemispalvelut ja kotitaloudet: yhteensä 30 prosenttia (yksikköinä henkeä kohti) verrattuna vuonna 2020 syntyneeseen määrään.

Ehdotuksessa ei aseteta tavoitteita primäärituotantovaiheelle. Vaikutustenarvioinnissa komissio toteaa, että alkutuotannossa syntyvä jäte kuuluu sellaisiin elintarvikeketjun tehottomuustekijöihin, joihin viljelijät eivät voi vaikuttaa, kuten sääolot tai markkinat.

Ehdotus sisältää myös säännöksiä, jotka koskevat jäsenvaltioiden elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia ohjelmia ja toimenpiteitä, joita jäsenvaltioiden on toteutettava elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemiseksi elintarvikkeiden primäärituotannossa, jalostus- ja valmistusteollisuudessa, vähittäismyynnissä ja muussa elintarvikkeiden jakelutoiminnassa sekä kotitalouksissa. Näihin toimenpiteisiin sisältyvät seuraavat:

- kehitetään käyttäytymistä muuttavia toimia sekä tiedotuskampanjoita, joilla lisätään tietoisuutta elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemisestä,
- yksilöidään ja korjataan elintarvikeketjun toiminnan tehottomuusongelmat ja tuetaan kaikkien toimijoiden välistä yhteistyötä varmistaen samalla ehkäisemistoimenpiteiden kustannusten ja hyötyjen oikeudenmukainen jakautuminen,
- edistetään elintarvikkeiden lahjoittamista ja muuta uudelleenjakelua ihmisten ravinnoksi siten, että etusijalle asetetaan ihmisravintona käyttö eläinten rehuna käyttöön ja sellaiseen uudelleen käsittelyyn nähden, jossa tuotetaan muita kuin elintarvikkeita,
- tuetaan koulutusta ja osaamisen kehittämistä sekä parannetaan rahoitusmahdollisuuksia erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten ja yhteisötalouden toimijoiden kannalta.

Lisäksi ehdotuksessa esitetään, että komissio tarkastelee viimeistään vuoden 2027 loppuun mennessä, miten tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty, jotta niitä voidaan tarvittaessa muuttaa, laajentaa koskemaan elintarvikeketjun muita vaiheita tai asettaa uusia tavoitteita vuoden 2030 jälkeen.

Puheenjohtajavaltio toteaa, että ehdotus on erittäin tärkeä maatalouselintarvikealan kannalta. Ehdotus vaikuttaa suoraan elintarvikeketjuun, mikä on erittäin merkittävää erityisesti siksi, että vähennystavoitteita asetetaan elintarvikeketjun eri vaiheille.

Edellä esitetyn perusteella puheenjohtajavaltio pitää aiheellisena keskustella ehdotuksesta maatalous- ja kalastusneuvostossa komission esittelyn jälkeen.

Puheenjohtajavaltio ehdottaa, että keskustelussa keskitytään elintarvikkeisiin liittyviin näkökohtiin seuraavien kysymysten pohjalta:

1. Mitä mieltä olette ehdotuksen elintarvikejätteeseen liittyvistä kohdista?
2. Mitkä välineet mielestänne soveltuvat parhaiten ehdotuksen elintarvikejätettä koskevien tavoitteiden saavuttamiseen?